

IDA-HARJU
KOOSTÖÖKODA

Leader strateegia seminar

Viikingite Küla
20. jaanuar 2015

LEADER
EESTI

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapirkondadesse

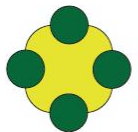
Ida-Harju Koostöökoja eesmärk

Moodustunud ühtses tegevuspiirkonnas (edaspidi piirkond) **kohaliku elu arendamine** ning **kohaliku initsiatiivi toetamine** lähtuvalt piirkonna vajadustest ja huvidest, piirkonna strateegia koostamine ja elluviimine tuginedes **kolme erineva sektori** (avalik-, era- ja mittetulundussektor) **partnerlusele**.

Ida-Harju Koostöökoja piirkond

2008 - 2013	2014 +
939 km ² ~ 17 500 elanikku 66 küla 6 alevikku 1 vallasisene linn	1223,74 km ² 18 302 elanikku 102 küla 8 alevikku 1 vallasisene linn

IDA-HARJU
KOOSTÖÖKODA

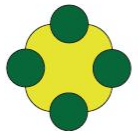

2010 - 2014

11 taotlusvooru

214 toetatud projektitoetuse taotlust
kogusummas ~**1,6 mln EUR**

Lisaks: koolitused, infomaterjalid, uuringud,
piirkonnaülesed projektid

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

2014 - 2020

2014 – 2020 strateegiate esitamise tähtaeg
aprill 2015

LEADER eelarve MAKist 90 000 000 EUR
(sh 1,7mln strateegiate ettevalmistamiseks)

Reaalne taotlemine Leader meetmest avaneb
2015 lõpp/2016 I kvartal

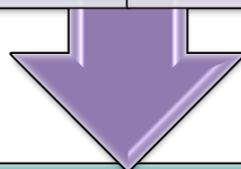

LEADER rakendamine

Strateegia prioriteetide ja piirkonna vajaduste määratlemine

Uuringud ja analüüsid ; arutelud
välispartneritega

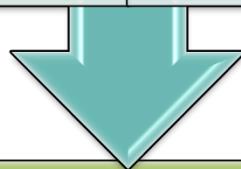
Programmi tutvustamine, töögrupid,
arutelud, ajurünnakud

Rakenduskava koostamine

Tegevuste määratlemine (sh Leader-
programmi väliste)

Meetmete ja meetmete vahelise
rahajaotuse koostamine

Valmis strateegia esitamine PRIAle ja Põllumajandusministeeriumile

Strateegia alusel tegevuste elluviimine
(sh Leader-väliste tegevuste)

Taotlusvoorude läbiviimine, projektide
menetlemine, analüüs, aruandlus

Uuringud ja analüüsid

Tehtud:

01.01.2014 seisuga
lõpetatud projektide
üldine seire

Tegemisel:

Väliskeskonna analüüs
*(töökoosolek 10.10.14,
esmane tutvustus 24.11.2014)*

31.12.2014 seisuga lõpetatud
projektide üldine seire

Ettevõtlusprojektide spetsiifiline
seire

Toetusmeetmete ülevaade

Programmi tutvustamine, töögrupid, arutelud

Tehtud:

LEADER ülevaade
omavalitsustes (*mai-juuni
2014*)

Arutelu Harjumaa KTG-de,
HEAKi ja KÜSKiga

Toimumas:

Piirkondlikud
infokoosolekud/arutelud,
töögrupid ja
töökoosolekud

Tulekul

Leader infokoosolekud igas vallas:

28.01 – Kose vald (Paunküla)

29.01 – Aegviidu (Aegviidu Rahvamaja)

02.02 – Anija vald (Kehra Kultuurikeskus)

04.02 – Raasiku vald (Raasiku Rahvamaja)

09.02 – Kose vald (Kose Kultuurikeskus)

Algus igal pool kell 18:00,

Kestus ~2h

TÖÖGRUPPIDE ARUTELUD

ÜHISTEGEVUS

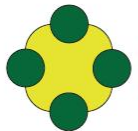
KOGUKONNA INVESTEERINGUD

TURISM

KOHALIK TOIT

ETTEVÕTLUS

*Töögruppide juhid selguvad 22.01.2015, peale seda teavitame
töögruppide arutelude kuupäevad*

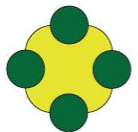
IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

PRIA soovitused/juhised 2014-2020

- Ei ole soovitav järgida põhimõtet, et anname kõigile „midagi“.
- Vältida KOVide survet
- Mureks „KOV-i ülesannete täitmine“
- Tegevused tuleb läbi mõelda, kes katab jooksvad kulud
- Jätkuprojektid ei ole abikõlblikud (sihipärane kasutus)
- KTG strateegia võiks toetada üht suuremat eesmärki

* *KTG = kohalik tegevusgrupp*

IDA-HARJU
KOOSTÖÖKODA

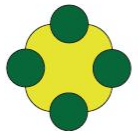

TÖÖ GRUPPIDES

1) ÜHISTEGEVUS

2) KOGUKONNA INVESTEERINGUD

3) ETTEVÕTLUS

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

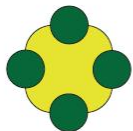

GRUPITÖÖ

Mis on olemas ja positiivne ?

Mida on vaja arendada?

Mida peaks LEADER kindlasti toetama/mitte toetama uuel perioodil?

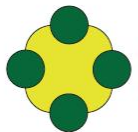
IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

LEADER
EESTI

KOHVI-, SNÄKI- JA VÕRGUSTUMISPAUS KUNI 17:00

Seejärel võimalik gruppi vahetada!

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

LEADER
EESTI

Ühistegevus

OLEMAS JA POSITIIVNE:

- EESTVEDAJAD ON OLEMAS (külavanemad, sädeinimesed jt)
- RUUMID, MAA-ALAD, KOHAD (külaplatsid, rahvamajad jm)
- VARASEMAD LEADER PROJEKTIDE KOGEMUSED
- LOODUD JA JÄTKUVAD TRADITSIOONID
- ÜHINE KOOSTÖÖ
- KOGUKONNA ÜHTEKUULUVUSTUNNE
- PÄRIMUSKULTUUR (olemas ja hoitakse/säilitatakse/
kantakse edasi)

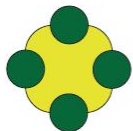
ARENDA

- EESTVEDAJATE MOTIVEERIMINE (koolitus, tunnustamine, tasu). Ei ole “viisakas” projekti kirjutada projektijuhi tasu. Alati ei ole niivõrd rahastust vaja kui tunnustust.
- KOOSTÖÖ (VALDADE ÜLENE). Võiks olla ka valdadeülesed projektid. Ei ole mõtet ühele vallale eraldi soetada asju, vaid pigem ühiselt.
- PÄRIMUSKULTUUR säilitamine, kogumine, levitamine “hoiame pildis”)
- KESKKONNATEADLIKKUS – Laste kasvatamine/arendamine, vähemalt ürituse läbiviimisel järgida keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid.

TOETADA

- KOOLITUSED, SEMINARID, INFOPÄEVAD. Koolitused tihti kallid, samas on koolitused seotud inimeste heaolu ja teadlikkusega
- ÜHISED SÜNDMUSED. Samuti võiksid olla valdade või kihelkondade-ülesed
- RAAMATUD, KAARDID, TRÜKISED – ühisürituste info võiks olla inimestele kohale viidud. Ajalooramatud.
- NOORTEALGATUSED. Noored on sädeinimesed, kui algusest peale toetada, siis piirkond areneb.
- TRANSPORDIKULU TEGEVUSTES OSALEMISEKS – et lapsed/ täiskasvanud saaksid trenni vm huviringi
- NOORTELAAGRID. Väga raske ja kallis läbi viia, tugineb paljuski vabatahtlikkusel.
- HUVITEGEVUS (vahendite soetamine, ühistegevused). Huviringi alustamiseks on tihti vaja algkapitali.

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

LEADER
EESTI

MITTE TOETADA

- JAANITULEDE KORRALDAMINE – jaanituli on ikkagi oma küla kogukondlik asi ning vorsti ja õlle jaoks ei ole vaja projekti.
- VÄHE KASUSAAJAID. Kui ei ole huvipakkuv asi, siis ei ole mõtet toetada.

Mõttena: statistika tegevusgrupi kodulehele piirkonna elanike osas (külade/asulate kaupa).

Järgnes arutelu, kuidas hinnata kasusaajate arvu – paber vs tegelikkus

- LÄBINÄHTAV ÄRILINE TEGEVUS
- DUBLEERIVAID TEGEVUSI (samaaegselt toimuvaid tegevusi, ntx jüriööjooks, vastlapäev jm).

Hea kui tegevusgrupp on nõustamise käigus kursis, mida juba tehakse ning oskab suunata koostööle.

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

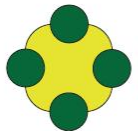
LEADER
EESTI

Kogukonna investeringud

POSITIIVNE/OLEMAS:

TAHTEJÕULISED INIMESED
VÕIMEKAD OMAVALITSUSED
KULTUURI-TARISTU

IDA-HARJU
KOOSTÖOKODA

LEADER
EESTI

Maailma Liikumine
2007-2013. aastal
Lühivõrgu toetamine
Eesti toetamine

ARENDADA

KÜLADE TÜHJENEMISE VÄLTIMINE
SAADA JUURDE AKTIIVSEID INIMESI
ÜHISTRANSPORT
HALDUSREFORM
ÜHTSUSTUNDE SUURENEMINE
IDENTITEEDI TUGEVDAMINE
MÕNUS ELUKESKKOND

TOETADA

SPORDI- JA KULTUURIRAJATISED

KERGLIIKLUSTEED

ÜHISTRANSPORDI TUGI-INFRASTRUKTUUR

HOOLEKANDETEENUSED

AJALOO-JA KULTUURIOBJEKTID UUE SISUGA

TERVISERAJAD

MÄNGUVÄLJAKUD

VIIDASTAMINE

MITTE TOETADA

- NULLIST UUTE HOONETE RAJAMIST
- JÄTKUSUUTMATUID PROJEKTE

- **HINDAMISKRITEERIUMID:**
 - MULTIFUNKTSIONAALSUS
 - KASUSAAJATE ARV
 - VÄLTIDA DUBLEERIMIST
 - KESKKONNASÄÄSTLIKKUS
 - KOOSTÖÖ TEISTEGA

Ettevõtlus

Positiivne/olemas:

NÕUSTAMINE, KOOLITUSED – mitte ainult TG poolsed, vaid ka HEAK jt

TOETUS ALUSTAVALE ETTEVÕTJALE – täna saab LEADERist toetust ka päris alustaja

SUUNATUD MIKROETTEVÕTETELE

UUTE TÖÖKOHTADE LOOMINE

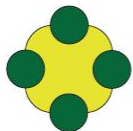
ETTEVÕTJATE (PRAKTILINE) KOOSTÖÖ (Leader täna suurendanud koostööd ettevõtjate vahel, mis on positiivne)

ÄRIKONTAKTIDE LOOMINE, KLIENDID

MIDA ARENDADA (1)

- INFOVAHETUS (inimeste teavitamine ettevõtetest jne). Infot tuleb mitmest kohast, sageli ei ole infovahetus piisav). Sündmuste kalender, et nt laadad ei dubleeriks üksteist
- KOOSTÖÖ TALLINNAGA (mis iganes kujul). Kohalikke tooteid oleks võimalik müüa piirkonnast väljapoole). Tallinnal on palju erinevaid võimalusi (mahetoodete turg jm)
- REKLAAM PIIRKONNAST VÄLJAPUOL JA PIIRKONNASISELT (Leader grupi poolt)
- KOOSTÖÖ PIIRKONNA ETTEVÕTJATE VAHEL – OTSESED KOKKUSAAMISED.

IDA-HARJU
KOOSTÖÖKODA

LEADER
EESTI

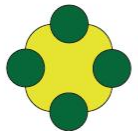
MIDA ARENDADA (2)

- JULGUSTADA ETTEVÕTJAID PROJEKTE KIRJUTAMA – ettevõtjatele teadvustamine, et projekti kirjutamine ei ole “tuumateadus.”
- PAREMINI KASUTADA PIIRKONNA RESSURSSI (eelkõige loodus, Tallinn-Tartu maantee ning inimesed)

TOETADA (1)

- PIIRKONNA TURUNDUS
- TOOTEARENDUS
- INVESTEERINGUTOETUS, TEHNOLOOGIA = EFEKTIIVSEM TOOTMINE
- ETTEVÕTLUSE MITMEKESISTAMISE TOETAMINE SESOONSUSE VÄHENDAMISEKS
- ÜHISTURUNDUSE VÕRGUSTIKUD
- KOOSTÖÖ RMK-GA (Leader eestvedamisel kokusaamised ettevõtjate ja RMK vahel?)
- ETTEVÕTJATE KOOSTÖÖ

IDA-HARJU
KOOSTÖÖKODA

MITTE TOETADA

- “PEHMEID” PROJEKTE
- EBAAUS KONKURENTS – igas piirkonnas nõ “ettevõtjad MTÜ nahas”, külaseltsid, kes pakuvad ettevõtjale konkurentsi. Seltsimajad on tublid kui nad midagi teevad, aga just selles mõttes, et ebaausat konkurentsi pakkuva MTÜ taga on tihti KOV
- DUBLEERIMINE

2014 - 2020

Kuidas kaasa rääkida?

- Aktiivselt strateegia töögruppides ja aruteludel osalemine, ettepanekute tegemine
- Tegevusgrupi liikmeks astumine – **viimane sõna strateegia kinnitamisel on liikmetel!**

Infot saab...

info@idaharju.ee

www.idaharju.ee

www.facebook.com/IdaHarjuKoostookoda

www.agri.ee

www.pria.ee

+372 56 945 871 / +372 56 945 872

Täna kuulamast!

Tiina Sergo

MTÜ Ida-Harju Koostöökoda

tel 56 945 871

tiina@idaharju.ee

